

»Størsta forðingin bæði hjá útjaðaranum í Føroyum og hjá føroyska samfelagnum sum heild er, at tað kennist mangan sum ein endastatió, tí tað ber so illa til at vera mobilur og innrætta sær sítt egna liv«

MUNUR MILLUM KYNINI Á BYGD OG Í BÝ

Ein størri kanning, sum er gjørd í Norra visir, at tað er ein ávisur munur á ungum kvinnum og monnum á bygd, meðan munurin er minni millum kynini í býnum. Kanningin er gjørd í Tromsø og í smærri byggunum kring Tromsø, og síðani eru tey ungu í og uttan fyri býin samanborin.

Kanningin visir, at kvinnur og menn líkjast meira í stórbýi enn tey gera í útjaðaranum. Gransking á økinum hevur víst á, at tað er stórir munur á kynsmentanini í stórbýum og á bygd. Meðan útjaðarin elvir til størri mun millum kvinnur og menn, eru kynini meira javnstillað í stórbýum.

– Í Vági, at tey hava vent gongdini seinastu árin, sigur Erika Hayfield.

– Tað ber snøgt sagt ikki til. Størsta forðingin bæði hjá útjaðaranum í Føroyum og hjá føroyska samfelagnum sum heild er, at tað kennist mangan sum ein endastatió, tí tað ber so illa til at vera mobilur og innrætta sær sítt egna liv, sigur Erika.

Kanningar í samband við heildarætlanina vísa, at føroyskir útisetar hava júst hetta í tonkunum, tá ið tey flyta heim. At tað er ein endastatió. Og orsøkin til tað er, at tað er sera umfatandi at flyta til Føroya. Fleiri hava eina kenslu av, at ein noyðist at seta seg í húsalánsskuld, tí tað er vónleyst at finna nøktandi leigubústaðir í Føroyum. Samstundis kann tað kennast sum, at samfelagið ikki hevur lagt upp fyri, at føroyingar eru ógviliga ymiskir, og meðan summi vilja arbeiða frá 8 – 16 hvønn dag og liva eitt siðbundið liv, so eru tey onnur, sum ynskja onnur ting. Og tað skal tað vera pláss fyri.

– Samfelagið má innrætta seg eftir, at menniskju í dag ynskja broyting og mobilitet í sínum gerandisdegi. Tí eigur tað at bera til at búgva í Føroyum og arbeiða uttanlands, at búgva á bygd og arbeiða í Havn, at leiga íbúðir eina tíð og síðani flyta avstað aftur og so framvegis, visir Erika á.

Miðal stóru kommunurnar kunnu klára seg

Meðan tey smærri økini hava trupult við at klára seg, so eru tað økir í landinum av miðalstødd, sum uttan iva kunnu virka sum ein lítill hovuðstaður í teirra økið.

Erika Hayfield visir á, at tað tykist sum ein gongd er í samfelagnum í dag, har nakrar framfýsnar kommunur taka sakina í egnar hendur, tá ið landið liggur afturá.

– Vit síggja eitt nú í Vági, at tey hava vent gongdini seinastu árin, og at tey veruliga royna at skapa møguleikar á staðnum, tá ið landið svíkur. eitt nú møguleikar at taka fjarlestur í einum umhvørvi saman við øðrum lesandi. taka málið í egnar hendur, tá ið landið svíkur. Vit síggja eisini, at fleiri kommunur bjóða sínum útisetum hølir at lesa í um høgtíðirnar, og tað er alt sera gleðiligt, sigur Erika.

Tað er avgerandi, at kommunur, landið og vinnulívið sláa eitt slag fyri mobilitetinum í samfelagnum, og royna at skapa víðar og smidligar arbeiðskarmar.

– Um vit øll royna at skapa eitt meira rúmligt samfelag í mun til arbeiðslívið, so fáa vit ivaleyst ein sterkari útjaðara og eitt sterkari samfelag sum heild, sigur Erika Hayfield.

BARBARA@SOSIALURIN.FO

Visti tú?

Tað eru mangan eldri fólk, sum búgva á útoyggjunum

– Samfelagið má innrætta seg eftir, at menniskju í dag ynskja broyting og mobilitet í sínum gerandisdegi. Tí eigur tað at bera til at búgva í Føroyum og arbeiða uttanlands, at búgva á bygd og arbeiða í Havn, at leiga íbúðir eina tíð og síðani flyta avstað aftur og so framvegis, sigur Erika Hayfield, adjunkturur í samfelagsvísindum.

■ Hóast vit eru 481 fleiri fólk í Føroyum enn fyri einum ári síðani, tømist grannalagið á føroysku útoyggjunum.

■ Sambært uppgerð hjá Hagstovuni, búðu 235 fólk á teimum átta útoyggjunum í Føroyum; Stóru Dímun, Skúgví, Hesti, Koltri, Mykinesi, Kalsoy, Fugloy og Svínoy í november 2014.

■ Hetta eru níggju fólk færri enn í november í 2013, tá ið tað búðu 244 fólk á hesum útoyggjunum. Til samanberingar, búðu 410 fólk á hesum átta útoyggjunum, ella 175 fólk fleiri enn nú í 2001.

■ Sambært Eriku Hayfield, adjunkti í samfelagsvísindum, sum eisini var partur av arbeiðsbólkinum, ið orðaði heildarætlanina 'Fólkaflyting og Fólkavøkstur', so fer hendan gongdin helst at halda fram.